

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van J.D.

tegen

VTM Nieuws

Met een brief van 23 september 2024 dient meester Thomas Vandemeulebroucke een klacht in tegen VTM Nieuws. Hij doet dat namens zijn cliënt J.D. die ook optreedt als wettige vertegenwoordiger van zijn minderjarige zoon A.D. Aanleiding is een nieuwsitem van 21 september 2024 in VTM Nieuws 19u waarin de minderjarige zoon van J.D. herkenbaar in beeld komt terwijl hij de auto van zijn vader bestuurt.

Kim Herbots, hoofdredacteur VTM Nieuws, antwoordt met een brief van 8 november 2024. Meester Vandemeulebroucke repliceert een laatste keer met een brief van 21 november 2024.

De Raad voor de Journalistiek heeft, op vraag van VTM Nieuws en met het akkoord van klager, een beslissing genomen op basis van de stukken, zonder een hoorzitting te houden.

DE FEITEN

Het nieuwsitem begint met een korte inleiding van het nieuwsanker van VTM Nieuws. Zij heeft het over beelden, die op het internet circuleren, van een minderjarige die een auto bestuurt. VTM start de video, een filmpje van een 30-tal seconden, op het moment dat het nieuwsanker zegt dat de jongen nog maar 12 jaar oud is. Terwijl de video speelt vertelt ze: "Zijn vader, die naast hem zat, beseft dat hij een verkeerde inschatting maakte maar hij zat, naar eigen zeggen, in een moeilijke periode en durfde de jongen niets te weigeren. De kans is groot dat hij zich nu voor de politierechtbank moet verantwoorden." De video loopt nog even verder. Al rijdend zegt de jongen tegen zijn vader: "Dat mag toch niet?", waarop zijn vader zegt: "Rustig, rustig". Het beeld zoomt even in op de snelheidsmeter van de auto waardoor te zien is hoe snel de jongen rijdt. Door de autoruiten is de omgeving te zien, waaruit blijkt dat de jongen op een openbare weg rijdt. De video toont de jongen herhaalde malen close, zijn gezicht is niet geblurd waardoor hij herkenbaar in beeld komt.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER is van mening dat het nieuwsitem artikel 15 van de Code over de omgang van de pers met minderjarigen schendt en een inbreuk vormt op de privacy.

Het nieuwsitem toont de minderjarige zoon die een auto bestuurt. Klager en zijn zoon, hebben op geen enkele manier toestemming gegeven aan de journalist om de minderjarige in beeld te brengen. Er is evenmin sprake van één van de uitzonderingsgevallen waarvoor, volgens de richtlijn bij artikel 15 van de Code, toestemming niet nodig is.

Volgens VTM Nieuws heeft de zoon van klager het filmpje op zijn eigen Facebookaccount geplaatst, maar dat klopt niet. De jongen heeft het filmpje online gezet, noch doorgestuurd. VTM Nieuws onderbouwt noch fundeert deze stelling met stavingstukken. Door dergelijke onjuiste stellingen te poneren, tracht VTM Nieuws zijn eigen aandeel in de schade aan klager te minimaliseren.

Bovendien is het één van de beginselen van de journalistiek dat elke journalist het privéleven van personen respecteert en niet verder aantast dan noodzakelijk in het maatschappelijk belang van de berichtgeving. Specifiek voor wat minderjarigen betreft moet de journalist omzichtig omgaan met de minderjarige en zijn directe omgeving (artikel 23 van de Code). In geen enkel opzicht vereist het maatschappelijk belang dat de minderjarige zoon van klager herkenbaar in beeld wordt gebracht. De herkenbaarheid van de minderjarige heeft geen enkele toegevoegde waarde bij het nieuwsbericht. VTM Nieuws argumenteert met verkeersveiligheid en verantwoord rijgedrag, maar dit argument staat los van het feit dat de zoon van klager herkenbaar in beeld werd gebracht. Het belang van de minderjarige primeert te allen tijde.

VTM NIEUWS

De video toont de 12-jarige zoon van klager die aan het stuur van de auto van klager zit en de snelheid van het voertuig stevig opvoert. De jongen postte het filmpje op zijn eigen Facebookaccount. Daar werd de video door veel mensen opgemerkt en gerepost. Ook een VTM-journalist kreeg de video doorgestuurd.

Het gaat om een onrustwekkende en schokkende video. De redactie besliste om hem uit te zenden wegens de grote maatschappelijke relevantie ervan. Verkeersveiligheid en verantwoord rijgedrag zijn bijzonder belangrijk en beroeren de maatschappij. Het gebrek hieraan leidt al te vaak tot drama's. VIAS, het onafhankelijk kennisinstituut voor verkeersveiligheid, zet onder meer ouders aan om zelf altijd het goede voorbeeld te geven door de verkeersregels altijd en overal te respecteren.

Door een technische vergissing werd het beeld van de minderjarige ongewild ongeblurd getoond. De redactie merkte dit pas op tijdens de uitzending van het nieuwsitem. VTM Nieuws heeft het fragment vervolgens onmiddellijk, definitief en op alle platformen verwijderd uit de nieuwsuitzending. Voorts kregen Telenet en Proximus een bericht dat er een aangepaste versie van het VTM Nieuws in de terugkijkmodule zou komen. Op VTMGO is de aflevering van het VTM Nieuws dan ook nooit beschikbaar geweest met het bewuste fragment.

In het nieuwsitem zijn geen identificatiegegevens, zoals de namen van vader en zoon, vermeld.

BESLISSING

Het gezicht van de minderjarige zoon van klager is niet geblurd in de video. De jongen is duidelijk herkenbaar. De Raad is van oordeel dat het niet geoorloofd was om de minderjarige zonder zijn toestemming en de toestemming van zijn ouders herkenbaar in beeld te brengen. Uit de uitzending van de video blijkt geen gewichtig maatschappelijk belang dat rechtvaardigt om de minderjarige herkenbaar in beeld te brengen. De uitzending strookt bijgevolg niet met artikel 23 en met de richtlijn bij artikel 15 over de omgang van de pers met minderjarigen. Hoe de video op het internet terecht kwam, maakt in dit geval geen verschil.

VTM Nieuws heeft de fout opgemerkt en de video meteen verwijderd van alle mogelijke platformen. Dat neemt echter het initiële foutieve gebruik van de beelden niet weg.

Om die reden is de Raad van oordeel: de klacht is gegrond.

Brussel, 24 april 2025

